

Jussi Jalagin täytti 85 vuotta

Helmikuun 6. päivänä 2009 täytti Turussa 85 vuotta Jussi Jalagin. Hänen sukujuurensa ovat Tunkualla, isän puolelta Lusmanvaaran Jalagineja, äidin puolelta Maasjärven Kuroptjeffeja.

Vanhemmat tulivat Suomeen pakolaisaallon mukana talvella 1922, isosisko Katri syntyi Kiuruvedellä, Jussi Kymminlinnassa ja pikkuveli Sulo Kemissä. Jussi on tehnyt uran sähkötarvikealalla Rovaniemellä, Oulussa ja Turussa, jossa hän nyt viettää eläkevuosiaan. Sukulaisten luona Tunkualla Jussi vierailee vaimonsa Eevan kanssa joka vuosi. Suuret passibot!

Jussi Jalagin

Kauko-veljeäni muistellen

Oli se kovaa, työlästä aikaa, kun rakasta Suomussalmelta kohotettiin sodan jaloista. Rintamamiestiloja pystytettiin, taloja rakennettiin, nauvoja raunioilla oioittiin: kaikista tarvikkeista oli huutava pula.

Jahvetissa, kuten isäni Jafet Huotarisen liikettä kansan suussa kutsuttiin, oli yksi "kolmen tonnin" Austin-merkinen kuorma-auto, jota veljeni ajoi. Hyrynsalmen asemalla seisoi kerrankin 16 rautatievaunua lastinaan tiiltä, sementtiä, kalkkia ja maanparannusaineita; Jahvettiin tulevaa kauppatavaraa, mikä piti nopeasti sieltä toimittaa asiakkaille. Vaunun

vuokra oli korkea. Silloin ei saanut aikailla.

Lastasimme veljeni kanssa nopeasti, nuoruuden innolla, autoon viiden tonnin kuorman ja lähdimme kohti suomussalmelaisia korpiseutuja mäkiesten ja kuoppaisten kyläiden taakse. Porrastettuja, soisia pistoteitä kulkiessamme usein ajateltiin, että tännehän jäätin.

Vaikka veljeni ratin takana oli hien ja kalkinpölyn peittävä, aina hän vain hersyvästi nauroi ja antoi sumeilematta mennä. Taitavasti hän osasi välikaasua käyttäen vaihtaa, vain harvoin jäätin huonolla ajo-uralla kiinni; savuten ja romisten ajokkimme aina selvisi lopulta perille. Rakentajat saivat lastistamme tiiltä ja sementtiä,

pellot apulantaa ja maanparannusaineita. Monissa pirtin tekeleissä silloin meitä ajomiehiä kahvitettiin; ilo oli molemmipuolista.

Kauko oli sota-ajan lapsia kuten monet meistä, kerkesi kolme evakot ja sotalapseuden vuodet Ruotsissa, kunnes palasi, kävi täällä koulut ja alkoi kotiseutujaan kohentaa.

Nuorena miehenä hän huolehti oman urheiluseuransa Suomussalmen Vesin elokuvatoiminnasta sekä tanssi-iltojen musiikista. Minullekin hän oli amerikkalaisen jazz-musiikin ensimmäinen opettaja ja hyvään viihdemusiikkiin tutustuttaja. Paikallinen kirkkokuoro sai hänestä myöhemmin vuosina oivallisen, tarkkakorvaisen bassolaulajan.

Urallaan Kauko ehti olla töissä autokuskina, valokuvaajana, oman pienen urheiluliikkeen omistajanakin; itseoppineena hän kaiken osasi. Pää-

tä miehellä olisi riittänyt vaativimpiinkin opintoihin, mutta monet muut rennot olivat silloin hänen mielessään.

Taisipa rakastuminenkin tulla hänelle erääksi esteeksi. Koska oman yrityksen hoitaminen suurliikkeiden puristuksessa kävi viimein kannattamattomaksi, luopui hän urheiluliikkeen pidosta ja mietiskeli muutaman vuoden uutta uraa. Viimeiset työvuotensa hän hoiteli omaa suutarinliikettä Suomussalmen Ämmänsaareissa ennen eläkkeelle siirtymistään.

Monien rientojensa ohessa hän avioitui, rakensi kirkonkylään oman talon ja kasvatti yhdessä rakkaan vaimonsa kanssa nelilapsisen perheen. Lapsista sukeutui oppineita, hurskaiden ja rukoilevien vanhempiensa seuraajia kaikessa hyvässä. Varhainen Ilpo-pojan kuolema järkytti syvästi tätä nuorta perhekuntaa. Monen muunkin äsken kuolleen sukulaisten menettäminen kehotti hakemaan apua yksin ylhäältä. Veljeni perheen kirkkopolku ei nurmettunut.

Kaukolla olivat aidot vieraat juuret. Isä Jehhimä Rettijev (Suomessa Jafet Huotarinen) oli kotoisin Vuokkiniemen Kivijärven kylästä Ilvesvoaralta, äiti Marpha Kenieva (Suomessa Martta Huotarinen os. Vaara) Jyväskylästä Uhtualta.

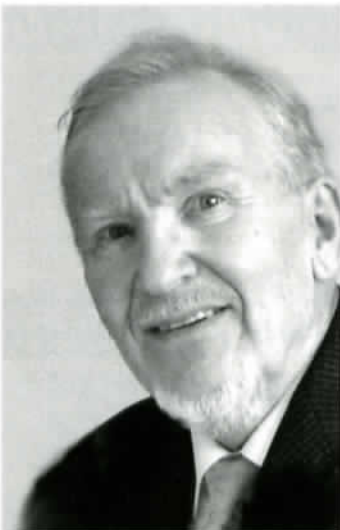
Kevään lapsena syntyi heidän jälkeläisensä, Kauko-poika 7. huhtikuuta 1934 Suomussalmella. Varmaankin kauppiasveri siirtyi isästä, ahkerasta laukkukauppiasta ja kiinteän kauppaliikkeen perustajasta, myös pojalle. Matkoillaan rajan taakse veljeni vei sukulaisilleen ja karjalaisväelle monenlaista humanitääristä apua: ruokaa, kalastustarvikkeita, keran jopa auton. Kotona luettiin aina perusteellisesti Karjalan Heimoa, jota suku tilasi.

Soitin veljelleni myöhään sunnuntai-iltana (8. helmikuuta). Hän kertoi ankarasta lumentulosta. Kun manasin moista myrääkää, hän ehti jo minua oikaista: "Älä poikan kiroile. Sellaini kuuluu vain jumalattoman suuhun."

Seuraavana aamuna aikaisin Kaija-vaimo soitti ja itkien valitti, että Kauko oli illalla lumitöistä sisälle tultuaan kuollut. Sillä hetkellä muistutin, kuinka hän muutamaa minuuttia ennen siirtymistään Kiannan jäisiltä rannoilta taivaallisille niityille ehti minuakin poloista opastaa.

Lähetin vainajan ja hänen perheensä puolesta rukoushuokauksia tuonilmaisiin. Yhdessä vaimoni kanssa syytin tuohuksia Konevitsalaisen Jumalanäidin eteen. Litaniaveisun sanoin saattelin rakasta veljeäni tuonilmaisiin: "Saata oi Kristus sinun palvelijasi sielu pyhien joukkoon..."

VEIKKO HUOTARINEN

Kauko Huotarinen

Viktor Mauranen, kauppias Lieksasta

Viktor Mauranen

Lieksan Tiensuussa kauppiana vaikuttanut Viktor Mauranen, sukunsa vanhin, kuoli 93 vuoden iässä 28.11.2008. Hän syntyi Repolan Koropin kylässä juhannuksena 1915. Lieksaan hän päätyi 1922 dramaattisen muuttomatkan jälkeen.

Tarton rauha oli katkaissut Repolan yhteyden Suomeen eikä uusi valta ollut vielä vakiintunut. Koropissakin oli levotonta, luodit lensivät. Äiti ja lapset joutuivat parisen viikkoa piileskelemään kellarissa. Isä, Ilja Mauranen, oli vangittuna Petroskoissa. Sinne hänet vietiin, kun uusien vallanpitäjien etsimää kätettyjä aseita ei ollut löytynyt.

Sitten tuli viestintuoja kertomaan, että viimeinen mahdollisuus päästä rajan yli Suomeen oli käsillä. Äiti päätti lähteä. Hevosta ei ollut, toisen olivat vienneet valkoiset, toisen punaiset. Reki oli ja siihen pakattiin lapsijoukko. Vanhimmat kymmenestä lapsesta olivat jo ai-

kuisia ja poissa kotoa, mutta alle 15-vuotiaitakin oli kuusi, nuorin kaksivuotias. Lisäksi mukaan otettiin kolme orpolasta naapurista.

Äiti veti kuorman rajalle, isommat lapset auttoivat ylämäissä. Matkaa oli toistakymmentä kilometriä. Puolen tunnin matkanteon jälkeen piti palata vielä takaisin, kun yksi lapsi oli unohtunut mäenlaskuun – tämä oli 6-vuotias Viktor.

Rajalle kuitenkin päästiin, ja rajan ylikin. Myöhemmin myös Ilja Mauranen ja vanhemmat sisarukset pääsivät vaarallisten vaiheiden jälkeen Lieksaan. Kotitila ja elinkeino jäivät rajan taakse, elämä piti aloittaa uudelleen.

Viki (tai Vikke, joksi häntä Lieksassa tavattiin kutsua) pantiin ensin kansakouluun, sen jälkeen, jo alle kymmenvuotiaana, alkoi työnteko: hän ajoi Kevätniemen sahalla rimoja lieksalaisille polttopuiksi ja oppi siinä hevoshientaidot.

Helmikuussa 1928 tuolloin 12-vuotiaalle pojalle löytyi palvelupaikka – ja samalla asuinpaikka 80 vuodeksi. Tiensuussa olevaan Anna ja Antti Horttanaisen kauppaan tarvittiin apulaista pilkkomaan puita, kantamaan vettä ja auttamaan kaupassa. Tärkeää oli myös tavaranhaku Lieksan Kauppayhtiöltä, sinne nuori hevoshien miehen lähetettiin jo ensimmäisenä työpäivänään.

Horttanaisilla ei ollut omia lapsia, pojasta tuli perheenjäsen. Kun Viki aikanaan perusti oman perheen, perhe asui 1950-luvun puoliväliin yhdessä Horttanaisien kanssa – näitä kutsuttiin ukiksi ja mummoksi. Kaupan oli perustanut Anna Horttanaisen isä, Eero Vallius, vuonna 1900.

Paljolti juuri Anna Horttanaiselta Viki oppi ammattinsa, hän vetosi usein tältä saamiinsa neuvoihin. Tärkein niistä kuului ”väärä markka vie suoran mennessään”. Anna Horttanainen kuoli 1954, seuraavana vuonna liike vaihtoi omistajaa ja sai nimekseen Tiensuun Kauppa V. Mauranen.

Sitä ennen oli kuitenkin sota. Asevelvollisuuden Viki suoritti Terijoella, talvisotaan hän osallistui Kivivaaran suunnalla, jatkosotaan Rukajärvellä. Hänen sotamuisteluksissaan oli harvoin kysymys itse sodasta, niissä puhuttiin ihmisistä: ”Meillä oli komppaniassa sellainen ja sellainen mies...”

– tai saattoi puhe olla hyvästä hevosestakin. Yhteydenpito näihin miehiin oli myöhemminkin tiivistä, aikanaan se sai sitten veteraanitoiminnan nimen.

1950- ja 1960-luku olivat kyläkauppojen loistoaita. Ihmisten elintaso alkoi nousta ja kotona tehdystä siirryttiin yhä enemmän ostotavaraan – jauhojen sijasta alettiin ostaa leipää. Hyllyssä näkyvän tavarana lisäksi myytiin paljon mm. rehuja, lannoitteita, polttoaineita ja rakennustarvikkeita.

Kaupallakin rakennettiin. Vuonna 1962 myymälätilat laajennettiin yli kaksinkertaisiksi ja ennen vuosikymmenen loppua rakennettiin uudet varastot, talli ja sauna. Lisäksi tehtiin siipirakennus Tiensuun postia varten.

Myös kaupassa tärkeintä olivat ihmiset ja kanssakäyminen heidän kanssaan. Jos kauppialla riitti juttuja sotakavereista, niin oli niitä 1930-luvun asiakkaistakin – myöhempiä polvia unohtamatta.

Kauppa kävi, asiakkaina oli noin sata ruokakuntaa. Vuoteen 1962 asti kylässä oli kaksi kauppa, parhaaseen aikaan taisi olla kolmekin. Vaikka kilpailuakin oli, ei Tiensuun kaupassa ollut niinkään kysymys myynnin suuruudesta vaan siitä, että ihmiset saivat mitä kohtuudella tarvitsivat – ei sen yli.

Ja kauppias kyllä tiesi mitä tarvittiin, mitä ei. Esimerkiksi hän itse ei tarvinnut autoa, liikkeen ajot hoidettiin tukkukaupan autoilla sekä hevosella, josta Viki luopui vasta 1996. Hänet tunnettiin innokkaana ravi- ja suomenhevoshien miehenä. Pielisjärven Hevosystäväinseuran puheenjohtajana hän oli toistakymmentä vuotta jäärata-ajojen ajoista seuran oman raviradan aikaan.

Loppuvuodesta 1977 Tiensuun kaupan ovet pantiin kiinni. Jälkeläisistä ei löytynyt jatkajaa. Myyntikin oli alkanut hiipua, henkilöauto vei väen keskustan suurempiin liikkeisiin. Myynnin puolesta olisi silti voitu jatkaakin ainakin jonkin aikaa, Lieksa on kuitenkin kovin lähellä ja kyläkauppojen aika alkoi muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta olla ohi.

Varsinainen syy sille, että Viki 62-vuotiaana lopetti kaupan, oli kuitenkin toisaalla: Annikki-puolison kunto heikkeni Parkinsonin taudin edetessä. Se toi eteen uuden työrupeaman. Sanaa omaishoitaja ei ehkä ollut vielä keksitty, mutta sitä se työ oli seuraavat 16 vuotta: loppuvaiheessa hyvinkin raskasta liikuntakyvyttömän potilaan hoitoa.

Sota oli tuonut Paattisilta, Turun läheltä kotoisin olleen talontyttären ja pielisjärveläisen kauppa-apulaisen yhteen – yhteistä elämää kesti Annikin poismenoon 1993.

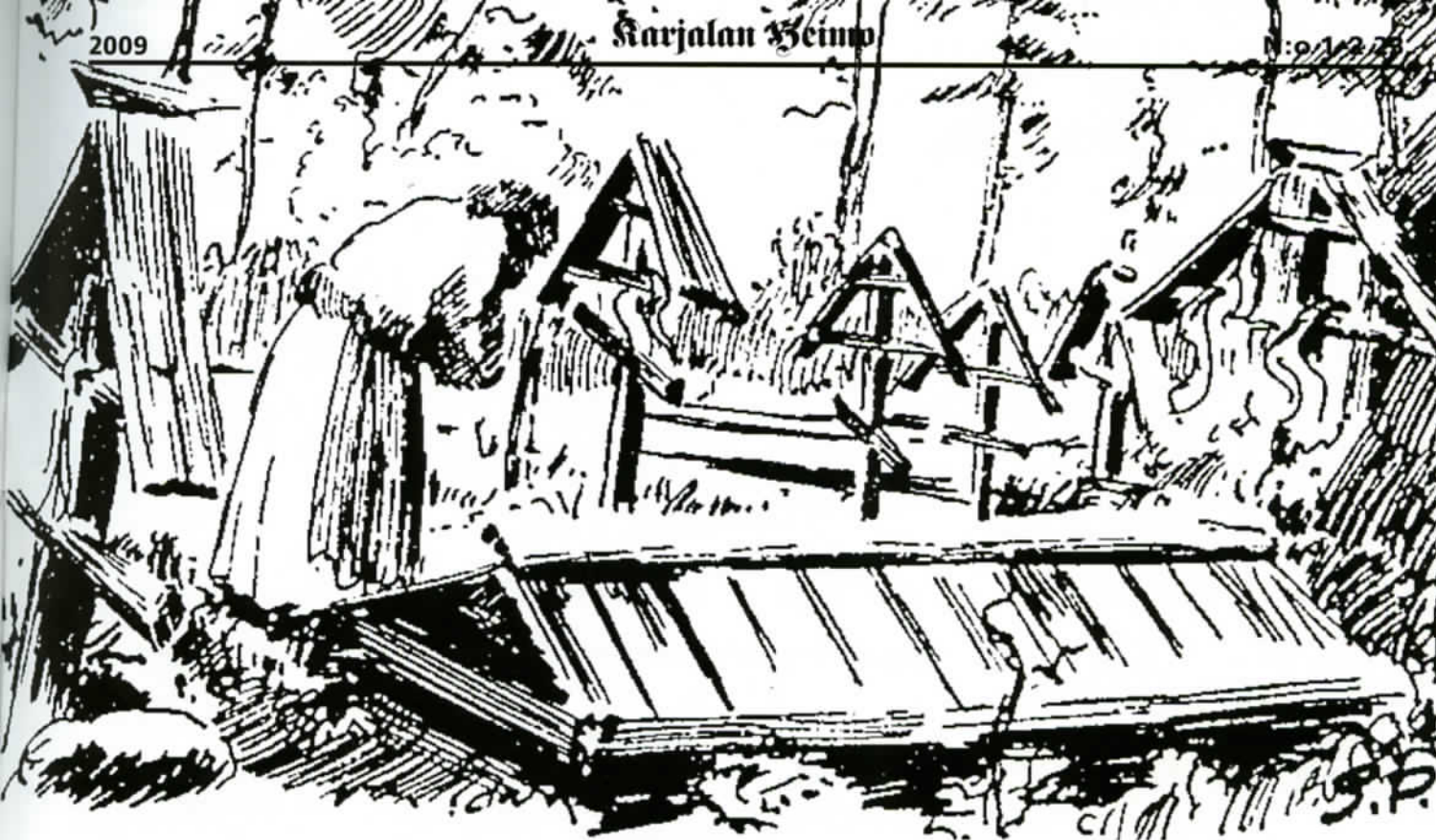
Seuraavat 15 vuotta Viki jatkoi samalla reseptillä, jolla hän oli 78-vuotiaaksi asti jaksanut puolisoa kotona hoitaa – sinnikkyydellä ja sillä että hän piti itsensä liikkeellä. Ensin apuna oli hevonen, jonka piti päästä jaloilleen joka päivä – ja se pääsi. Sen jälkeen kun hevosesta piti luopua, hän jatkoi jalan: kaksi kävelylenkkiä päivässä. Ne lyhenivät ja niin lyheni askelkin – mutta ne jatkuivat loppuun saakka, päivää ennen sairaalaan joutumista hän vielä lenkkinsä teki.

Viimeisinä vuosina elämä alkoi hiljentyä, samanlaista kokemusta liepee monilla yhtä korkeaan ikään eläneillä. Oman ikäluokan ja nuorempienkin rivit harventuivat. Pitkän aikaa kävi kuitenkin niin, että yhden poistuneen tilalle ilmestyi aina jostain uusi vanha kaveri.

Suunta oli kuitenkin hiljaisempaan päin, mikä aikanaan jo työn puolesta vilkkaaseen menoon tottuneelle oli vaikeaa. Tiensuussa Viki kuitenkin halusi pysyä; se oli hänen mielestään (ja hänelle) maailman paras paikka. Ja siellä hän myös pysyi, paljolti naapurien ja ystävien tuen ansiosta, loppuun asti.

Koropissa Viki kävi sotavuosina ja uudemman kerran 1993. Tuolloin käytiin myös Pelagia-äidin (s. Pottonen) kotipaikalla Repolan Haukka-saareissa. Koropissa oli jäljellä maisema, muuta ei.

TAPANI MAURANEN

Professori Maria Mullonen

Petroskoin yliopiston professori Anna-Maria Mullonen (o.s. Mehiläinen) menehtyi vaikeaan sairauteen 7.12.2008. Hän oli syntynyt 20. maaliskuuta 1930 Inkerissä Kelton seurakunnan Oravan kylässä. Suomalaiset esi-isät olivat muuttaneet seudulle jo ison vihan jälkeen 1700-luvun alkupuolisella. Marian äidinkieli oli siis suomi. Hän oli Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjeenvaihtajajäsen.

Opintiansä hän aloitti suomalaisessa koulussa. Muiden inkeriläisten tavoin perhe joutui 1942 evakkoon Siperiaan, missä koulunkäynti jatkui. Perhe palasi Kelttoon 1946, mutta ei saanut jäädä kotiseudulle, vaan edessä oli muutto Karjalaan, Petroskoihin.

Vuonna 1949 Maria Mehiläinen aloitti opinnot Petroskoin valtionyliopistossa, jossa suoritti loppututkinnon 1954.

Tutkijan ura alkoi Neuvostoliiton tiedeakatemian Karjalan osaston Kielen, kirjallisuuden ja historian instituutissa, johon hän pääsi aspirantiksi. Jo kandidaattitutkimuksessaan hän osoitti kiinnostuksensa suomen kielen lauseoppiin. Vuodet 1958–1970 Maria Mullonen toimi instituutin tutkijana, ja noina vuosina hän teki lukuisia kenttämatoja, ensin Tverin Karjalaan, sitten vepsäläismaille.

Siitä alkoi työ vepsän kirjakielen kehittämiseksi ja laajemminkin vepsän kielen ja vepsäläisen kulttuurin tukeminen. Yhteistyössä vepsäläisen tutkijan Maria Zaitsevan kanssa vepsää tallennettiin näin järjestelmällisesti ensimmäisen kerran, ja tuloksena syntyneet Vepsän kielen näytteitä (1969) ja Vepsän kielen sanakirja (1972) täyttivät suuren puutteen.

Vepsän kieli pysyi osana Maria Mullosen työtä läpi elämän. Vuosien mittaan valmistui oppikirjoja, ja viimeisiä isoja töitä oli Uusi venäläis-vepsäläinen sanakirja, jonka hän julkaisi vuonna 2007 yhteistyössä tutkija Nina Zaitsevan kanssa.

Suuren osan elämäntyöstään Maria Mullonen omisti Petroskoin yliopistolle, jossa hän opetti vuodesta 1970 alkaen vielä 2000-luvullakin, kun laitoksen nimi oli jo Itämerensuomalaisten kielten ja kulttuurien tie-

dekunta. Suomen kielen ja kirjallisuuden oppituolia hän johti 1974–1989.

Monipuolisen opetusohjelman ja hallinnollisten tehtävien lisäksi hän kehitti suomen kielen opetusta kirjoittamalla oppikirjoja sekä kouluja että yliopiston opiskelijoita varten. Mm. 1981 aloitti oppikirjojen sarjan Suomen kielen oppikirja, ja vielä 1992 ilmestyivät Puhutaan suomea 1 ja 2 (yhdessä Eila Hämäläisen ja Leena Silfverbergin kanssa). Kirjan nimi jo kertoo, mikä oli kokeneen opettajan painotus kielen opetuksessa: on pyrittävä opittavalla kielellä kommunikointiin.

Monien muiden aihepiirien joukossa yhtenä pääjuonteena Maria Mullosen elämäntyössä oli kiintymys Inkeriin. Siitä hieno todiste on Inkerin murteiden näytteiden kokoelma Elettiiinpä ennen Inkeris, joka ilmestyi 2004. Se on enemmän kuin murrekokoelma; siinä kuvastuvat inkeriläinen perinteinen elämäntapa ja elämänarvot.

Jatkuvasta uupumattomasta opetus-, tutkimus- ja julkaisutoiminnasta Maria Mullonen sai tunnustukseksi professorin, Karjalan tasavallan tieteen ansioituneen toimihenkilön ja Venäjän federaation korkeakoulun ansioituneen toimihenkilön arvonimet ja Znak potšeta kunniamerkin.

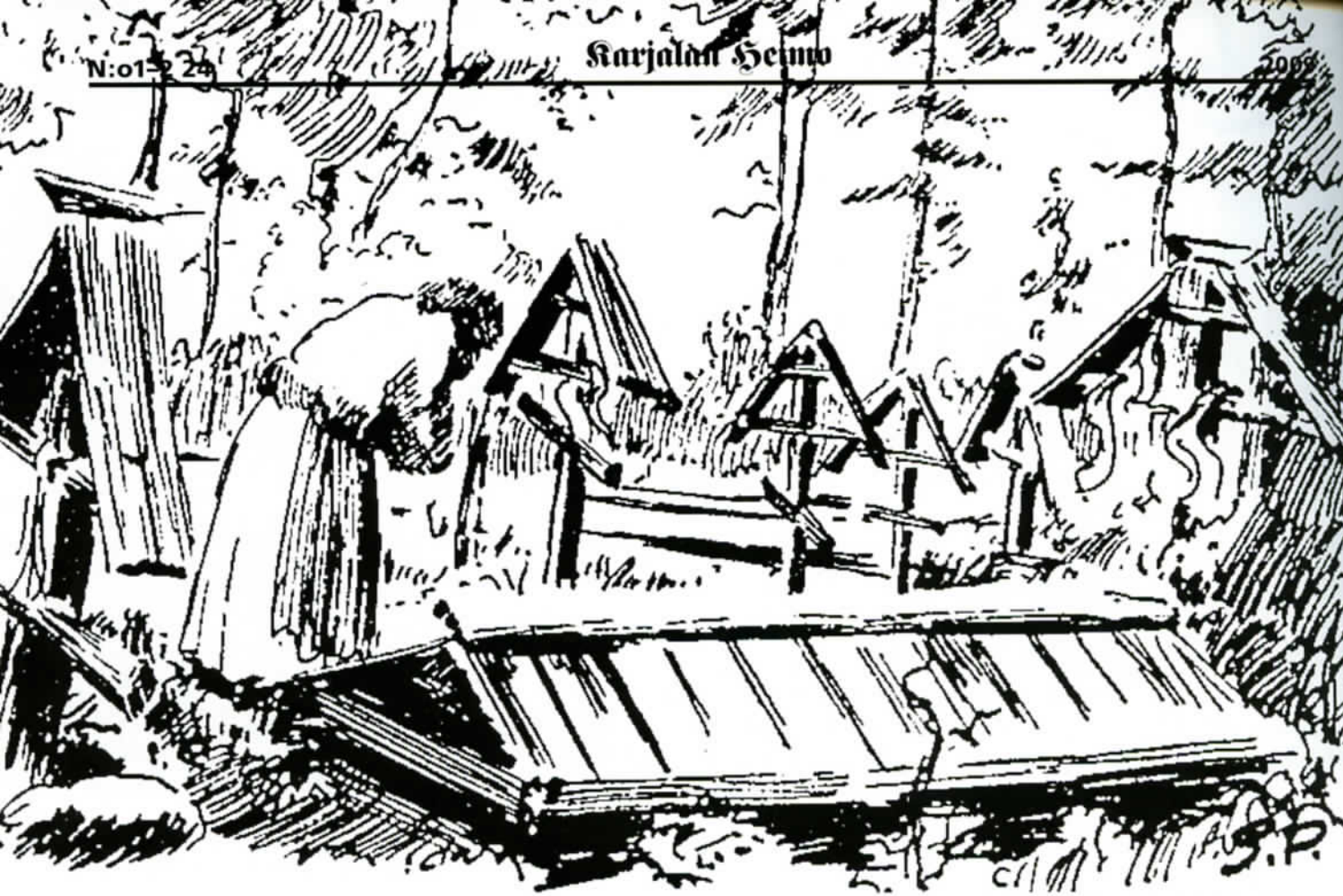
Poikkeuksellisen energinen, luova ja innostava opettaja ja tutkija piti vielä lokakuussa 2007 laitoksensa 60-vuotisjuhlakonferenssissa esitelmän suomen kielen oppimisen ongelmista.

Uskomattoman tuotteliaan ja laaja-alaisen työnsä lisäksi Maria Mullosella oli perhe, inkerinsuomalainen puoliso, kaksi tyttäreltä ja lapsenlapsia. Hänellä olikin myös lämmin, äidillinen puolensa. Hänen kotinsa ovi oli aina auki suomalaistenkin vieraiden tulla. Jokaiselle kävijälle löytyi kestitystä jopa aikoina, jolloin kaikesta oli pulaa.

Lämpimän kodikkuuden hengessä vieras sai nauttia syvällisistä keskusteluista, jotka koskivat paitsi yleisinhimillisiä aiheita myös ammatillisia kysymyksiä kielen opettamisen teoriasta ja käytännöstä sekä kielitieteestä. Näistä mieleenpainuvista vierailuista on jäänyt monelle suomalaisellekin kiitollinen mieli.

PIRJO MIKKONEN

Marian pitkäaikainen ystävä,
suomen kielen vieraileva lehtori
Petroskoin yliopistossa 1990–92

Aino Proskurjakova ruatoi postissa

Aino Proskurjakova

Vuokkiniemessä Korpin vuoralla keskitalvella 9. helmikuuta 1929 syntyi pikku tyttö Aino Mäkelä, jonka rahvas tunneth nimellä Korpin Aino tai posti-Aino.

Vuokkiniemessä eläissäh hänellä oli vielä nimi Aino Andrejevna. Hiän ruatoi Vuokkiniemen postiosaston esimiehenä. Aino-tätini oli Vuokkiniemen Levienlahen Mäkelän Ortjon Antin nuorempi tytär. Tätini muamo oli Korpin Puavilan tytär Anni Karmujev.

Ainon ensimmäini lähtö koištah oli sotapakoreișšu. Kun šota šytti vuotena 1941, Aino ta vanhempi

tšikko Maikki, tyttöjen muamo Anni ta ämmö Korpin Okku, läheth pahoh Arhankelin aluceella samah tapah kuin muut Vuokkiniemen rahvaš.

Šovan aikana evakoșša olleșšah kaikkien piti ruatoa. Vuatteita ei

ollun ni mištä ottua, tyttö kävi työșšä Okku-ämmön suureșša pompașša. Jalaineita ei ollun muuta kuin rätie kieriteth jaloista ympäri. Ruato oli jykie, Aino oli keșkuškattilan lämmitukseșša ta tiilitehtaalla. Työtä ruathh koko pereh, neljä naista.

Šota kun oli lopusșa, karjalaiset alkoivat palata omih kylih. Kotihmatkalla muamo Anni tuli kipieki ta kuoli. Tšikokset hautasivat muamon Vienan Kemn kalmištah. Muamon kuoleman jälkeh Aino ta Maikki jatkoivat elämiä vanhan Okku-ämmön kera Vuokkiniemessä Korpin vuoralla.

Aino pyrki Uhtuan keskikouluh opaštumah. Tyttö kävi Suomen kielellä Uhtuan keskikoulun ta jatkoi Petroskoissa postiosaston esimiesammattikouluun. Aino piäsi Vuokkiniemeh postih ruatamah.

Aino mäni mieholah 18. elokuuta 1959 Viktor Proskurjakovin kera ja šykšyllä pari matkusti Komih.

Vuotena 1961 Aino perehen kera muutti takaisin Vuokkiniemeh nuorena muamona. Perehel oli liișästä pikku poika. Aino piäsi postih ruatopaikah.

Šiitä pereheh šynti pikku tyttö. Kun lapšet kasvo kouluikäh, niin Aino ta pereh pääteth muuttua takasin Komih. Hyö aina eletth lapsieh chtoilla, eikä Vuokkiniemessä olluh silloin keskikoulua.

Aino eli suurimman osan elämästäh Venäjällä, vai ei hiän konsana unoh-tan omua kaunista karjalan kieltä. Kun pereh kävi Karjalah koštih lomalla, myö aina pakisimma kaunista karjalua. Itkethh ta nakrethh, samalla suulla.

Tätini piäsi pensialle. Poika tuli Pietarih ruatamah ta toi muașšah muamon perehen. Lapšet oli kasvatettu niin, että hyö pietth hyvä huoli vanhemmištah.

Poika šai töitä Šuomesta Ristiinasta ta toi peräșšah vanhemmat Šuomeh syyskuușša 2007. Aino läksi tuonilmaših 2. tammikuuta 2009 pitkän elämän jälkeh. Hänet siunasi tuonilmaših pappi Ristiinan kappelișša ta šuattethh hänet lepo.

Erkki Ahava Kuusamossa

Erkki Ahava

Erkki Olavi Ahava kuoli Kuusamossa 10.12.2008 pitkäaikaisen sydänsairauden uuvuttamana. Hän oli syntynyt Kuusamossa vuonna 1938 isänsä puolelta vienankarjalaiseen sukuun.

Isoisä kauppias Paavo Ahava oli muuttanut nuorena miehenä Uhtualta Kuusamoon. Lapsuus sota-ajan Kuusamossa ja isän varhainen poismeno vuonna 1942 jättivät jälkensä Erkkiin, josta kehittyi kuitenkin sosiaalinen ja vilkas nuori mies. Kuusilapsisen perheen

elo pelkästään äidin varassa ei ollut varmasti helppoa, mutta vastaavia kohtaloita oli tuohon aikaan lukuisia. Evakossakin käytiin Kuusamosta kahteen kertaan.

Erkki sai käydä koulua ja hän kirjoittikin ylioppilaaksi Kuusamon ensimmäisten oppilaiden joukossa 1950-luvun lopulla. Valkolakin saatuaan hän jatkoi opintoja Helsingissä ja valmistui voimistelunopettajaksi vuonna 1964.

Opiskelujen päätyttyä odotti pitkäaikainen virka Kuusamon Nilon koulun poikien liikunnanopettajana. Tämän työn ohella Erkki oli vuo-

sikymmeniä myös Rukan Hiihtokoulun toiminnassa mukana auttaen kehittämään Rukaa siihen asemaan, josta se nykyään nauttii.

Kuusamossa Erkki tapasi myös veteliläisen vaimonsa Seija Ahavan. He avioituivat vuonna 1963 ja saivat neljä lasta, joista toiseksi vanhin valitettavasti menehtyi jo pienokaisena. Erkki asui lähes koko elämänsä Kuusamossa, mutta toimi kolmeen kertaan YK:n rauhanturvatehtävissä Kyp-roksella ja Lähi-idässä. Rauhanturvatoiminta ja reserviläisyys olivat hyvin lähellä Erkin sydäntä.

Seesteinen elämä Kuusamossa järkkyy, kun Erkki sairastui syksyllä 1984. Hän taisteli vuosikausia masennusta vastaan, mutta parani lopulta 1990-luvun vaihteessa oman ja vaimonsa sitkeän taistelun avulla. Seuraavan vuosikymmenen Erkki sai nauttia mukavista eläkevuosista matkustelun ja palaten myös ajoittain Rukalle hiihdonopetuksen pariin.

Myös sukujuurten tutkiminen ja kiinnostus omaan historiaan lisääntyi. Vierailut Kalevalassa ja molemminpuolinen yhteydenpito sukulaisiin antoi uutta sisältöä elämään.

Vuosituhanneen vaihde toi mukanaan lisääntyviä sairauksia ja sydämen kunto alkoi pikku hiljaa varjostaa elämää ja hillitä osallistumista eri toimintoihin siinä laajuudessa kuin intoa olisi ollut.

Harvenneet matkat ja perheen sekä lapsenlapsen tuoma ilo kuitenkin piristivät välillä väsynyttä eläkeläistä. Elämänsä loppuajat Erkki oli valoisalla mielellä ja kesti sairauksiensa eri vaiheet valittamatta.

TERO AHAVA

Vienassa kasvanut Antti Kasjanov

Antti Kasjanov

Poikaseni syntyi 20. helmikuuta 1976 Vienan Karjalassa, Uhtualla. Hän kasvoi rauhallisena lapsena, oli tasa-painoinen ja maltillinen. Vartuttuaan hän oli aina apuna kotiaskeissa äidilleen.

Kerran, kun olin pyykilä kotirannassa, poikani pyysi luvan kahlata vedessä. Annoin luvan. Pieni mies kahlasi mielisään vedessä ja alkoi hiiptä. Kohta hän teki äkkinäisen kumarruksen ja tempaisi hauen vedestä pitäen kalaa pyrstöstä kiinni. Näin lapseni sai ensimmäisen kalan omasta rannasta paljain käsin...

Seitsemän vuoden ikäisenä Antista tuli isovelji ja samana syksynä hän lähti Vuokkiniemen kouluun ekaluokalle.

Muistan, kuinka poikani oli ylpeä, kun hän lähti kouluun. Hän oli mielestään iso ja halusi aina auttaa äitiä pikkusiskon hoitamisessa.

Antti kasvoi terveenä, viisaana ja fiksuna nuorena miehenä. Hän kävi Vuokkiniemen keskikoulun. Hän opiskeli Suomessa Kajaanin Seppälän maatalouskoulussa kanssani vuosina 1992-1993.

Kahdeksantoista täytettyään hänelle tuli lähtö Venäjän armeijaan 31. toukokuuta 1994. Hän palvelupaikkansa oli Severnyi Flot, eli hän palveli Kuolan sukellusvenecellä. Armeija oli hänelle rankin aika elämästä.

Poikien armeija kesti kaksi vuotta. Kävin Anttia katsomassa kaksi kertaa. Hyvästä palveluksestaan hän toi kotiin kunniakirjoja. Armeijasta päästyään kesäkuussa 1996 Antti onnistui pääsemään opiskelemaan Suomeen, Taivalkosken ammattikouluun. Hän valmistui kirvesmieheksi ja pääsi töihin Iihin Fasadille. Hän kävi pystyttämässä taloja Etelä-Suomessa, mutta sairaus voitti. Sen hän oli saanut sotilaspalveluksessa.

Poikaseni piti kalastuksesta ja metsästyksestä kuten kaikki karjalaismiehet. Hän aina sanoi minulle: kuule äiti, kuinka minua metsä kutsuu. Minä kuuntelin, mutta en kuullut mitään. Hän kuuli...

Antti-poikani nukkui pois Kostamuksen sairaalassa teho-osastolla leikkauksen jälkeen 22.3.2008 ja hänet haudattiin Vuokkiniemen kalmistoon 25.3.2008.

Olen ikuisesti kiitollinen Ville Rohkimaiselle rististä, jonka hän teki poikani haudalle, ja miehelleni Eskolle kropsinisan salvomisesta; maallinen kumarrus heille.

Lapseni eli lyhyen, mutta kauniin elämänsä ja yritti aina olla kaikille ystävällinen ja huomaavainen ihminen. Kipeästi kaivaten, lapsukaistamme muistellen.

TATJANA GOMAN